

Hudivók Marianna laudációja az MMA elismerő oklevelére

Ki is Hudivók Marianna?

Tanár.

Zenetanár, egy vidéki zeneiskolában.

Zenetanár Nyíregyházán 40 évig megszakítás nélkül, a Vikár Sándorról elnevezett zeneiskolában.

Vagy talán „okleveles néptanító”? Ahogy sajátmagáról beszélt Ádám Jenő is a Zeneakadémia Kossuth díjas tanára, mint a tanári pálya legmagasabb rendű megnyilvánulásáról. Ő a nagybetűs TANÁR, az elnyúlhatetlen, rendíthetetlen hittel, meggyőződéssel a kodályi elvek alapján végzett sok évtizedes munka után.

Kodályi gondolatok sokasága sorjázik elő, amikor Hudivók Marianna csaknem félévszázados tanári tevékenységére gondolok. Maga is vallja önéletrajzában, amit Kodály Zoltán mondott 1953-as beszédében a Zeneművészeti Főiskola tanévzáró ünnepélyén: „Schumann gondolatait idézve elsősorban a tehetséges, nagy művészekhez fordult. Távolság áll tőlem, hogy magamat közéjük soroljam, de úgy érzem, hogy Schumann és Kodály gondolatai mindazokhoz szólnak, akik munkájukat hivatástudattal igyekeznek végezni” – mondja Marianna, majd Kodály szavaival folytatja:

Ki a jó zenész?

És mire való mindez a hosszúságos, fáradságos tanulás? Hogy versenyeket nyerjünk? Társaink felé kerekedjünk, hírt, nevet szerezzünk? Nem. Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud. Az igazi művészet az emberiség emelkedésének egyik leghatalmasabb eszköze. S aki ezt minél több embernek hozzáférhetővé teszi az (az) emberiség jótevője. Látnivaló: a tökéletes jó zenészség elérhetetlen ideál, hiányokat a legjobbak is találnak magukban, de látva a célt, lemérhetik a távolságot, tudhatják, mit kell még tenniük, hogy megközelítsék. Ilyenek számára nem lehangoló, hanem buzdító Schumann utolsó mondata:

„Es ist des Lernens kein Ende”

A tanulásnak nincsen vége

A nagybetűs TANÁR.

Kodály sok írásában foglalkozik a tanár munkájával. 1936-ban Excelsior című tanulmányában így ír: „Mi lesz a jövő? Tündérgyökér, vagy pusztaság? Rajtunk áll. Azon múlik: lesz-e elég munkáskéz. Elég kiművelt fejű és lelkű *tanár*, aki meglátja mi a teendő, s azt véghez is tudja vinni.”

Máshol olvasható közismert mondása: „Sokkal fontosabb, hogy ki a tanár Kisvárdán (Nyíregyházán), mint hogy ki az Opera igazgatója. Mert a rossz igazgató azonnal megbukik, (néha még a jó is), de a rossz tanár 30 éven át 30 évjáratból öli ki a zene szeretetét.”

1929-ben így ír: „nem kell hozzá más, mint néhány énektanár, aki déli harangszókor nem dobja vissza a maltert a vakolóládába. Akinek lelki szükséglete az a kis munkatöbblet, amire hivatala nem kötelezi, de ami éppen a hivatalos munka ízét, lelkét, értelmét adja meg. Szerencsére vannak ilyenek is.”

Ilyen tanár Hudivók Marianna Nyíregyházán, aki esetében nagy munkatöbbletről van szó.

Szerteágazó zenei tevékenységének a Nyíregyházi Vikár Sándor Zeneiskola volt a központja nyugdíjazásáig (2018).

Tanulmányait a Nyíregyházi 4-es számú általános iskola ének tagozatán kezdte, mellette a Zeneiskolában zongorát tanult. Középiskoláját a Vasvári Pál gimnázium ének tagozatán folytatta, majd Debrecenben, a Szakiskolában zongora szolfézs szakon tanult. Felsőfokú képesítését ugyanitt, Debrecenben a Főiskolán szerezte. Aktív tanári munkája mellett folyamatosan képezte magát (Es ist des Lernenes kein Ende), mestertanári diplomát szerzett a debreceni egyetemen, egyházzeneit a Budapesti Zeneművészeti Egyetemen.

Példaképként tekint sok jeles tanárra, akik vezették őt az élethosszig tartó tanulás útján – jó pap holtig tanul – a mindig többet, mindig magasabbra kodályi elv szerint. Többek között: Tarcai Zoltán, Kövics Zoltán, Szesztay Zsolt, Karasszon Dezső, Dobszay László, Szőnyi Erzsébet, dr. S. Szabó Márta

Hihetetlen elszántsággal, munkabírással, hivatalos munkaidején túl a „mindig mostoha” körülmények ellenére is kereste, és meg is találta a lehetőséget, hogy Kodály elvei szerint, akár személyes példamutatással, megfertőzze a rábízott gyerekeket. „Minden gyermeknek joga, hogy az iskola kezébe adja a kis kulcsot, amellyel, ha ő is akarja, bejut a zene csodakertjébe, s azzal egész élete értékét megsokszorozza.”

Ide kívánczik még, „hogyan gyermekeink, unokáink többet kapjanak az örömből, az élet szépségét jobban élvezzék, mint éreztük mi. Járuljunk hozzá, hogy érdemesebb legyen nekik embernek és magyarnak lenni, mint nekünk volt.”

Ő az, aki a maltert nem dobta vissza harangszóra a vakolóládába.

Munkaköri kötelességén túl, csaknem 45 éven át zenei műveltségi vetélkedőket szervezett a Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár megyei tagsoportjával közösen. Ezzel is bővítve a rábízott tanulók zeneirodalmi tájékozottságát, tágítva kulturális horizontjukat, értő és tudatos hangverseny látogató közönségként. Növendékei mindig kiemelkedően szerepeltek ezeken a versenyeken. Számos első díjat nyertek, országos zenei műveltségi versenyeken is. Elsők lettek az országos Lajta-vetélkedőn, a Kárpát-medencei „Vándorélet Liszt Ferenc nyomában” című vetélkedőjén is.

1978 óta a Vikár Sándor Zeneiskola szolfézs tanára. Szaktárgyát rendkívüli elhivatottsággal, nagy felkészültséggel, igen eredményesen művelte. Ennek köszönhetően segítette a Debreceni Egyetem hallgatóinak gyakorlati képzését a diploma megszerzésében. Országos szakmai elismertségét jelzi sok országos verseny zsűriébe való meghívása.

1992-től tanszakvezető. Mellette óraadóként a Görögkatolikus Általános Iskolában énektanár, a Szent Atanáz Hittudományi Főiskolán szolfézs, zeneelmélet és zongoratanár. Felsorolni is nehéz lenne az általa felkészített növendékek országos szolfézsversenyeken, népdaléneklési versenyeken, műveltségi vetélkedőkön elért eredményeit, az első díjakat, külön díjakat.

Eredményes zeneelméleti (szolfézs) tanításának köszönhetően, közel harminc növendéke szerzett diplomát Magyarországon valamelyik felsőfokú intézményében.

A debreceni főiskolai diplomája révén (ált. isk. ének, zeneiskolai szolfézs és karvezető), használva karvezetői képesítését, növendékeiből kiváló kórust szervezett NIKÁ kamarakórus névvel. A lelkes énekkar döntőbe jutott a híres Ki Mit Tud? tévés vetélkedőben, s ott második helyezést ért el. Petrovics Emil, a zsűri elnöke igen elismerően beszélt az énekkarról.

Szerteágazó zenei tevékenységének fontos társadalmi része, hogy a Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagcsoportjának alapító tagja 1978-tól, jelenleg elnökségi tagja. Nyíregyháza zenei életének nélkülözhetetlen résztvevője, fáradhatatlan szervezője. Az elmúlt fél évszázad során e kiemelkedő munka elismeréseként számos elismerés, kitüntetés büszke tulajdonosa.

1983 Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetés

1997 Apáczai Csere János-díj

2005 Főtanácsosi cím

2006 Bereznai Gyula pedagógiai díj

2008, 2011 Szesztay Zsolt tanári díj

2009 Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Közgyűlésének díja

2009 Mentortanári díj

2014 Bencs László emléklap

2024 Németh László-díj

Hudivók Mariannról szóltam. A szerény, dolgos, erőshítű tanárról, aki csaknem fél évszázadon keresztül Kodály elvei alapján át tudta lépni az iskolai zeneoktatás sikertelenégének küszöbét.

E rövid laudáció végén ismét csak Kodály Zoltán szavai jutnak eszembe:

Ő az a tanerő (ahogy Kodály fogalmaz) aki tudja, hogy a zenét úgy kell tanítani, hogy az „ne gyötrelem, hanem gyönyörűség” legyen a tanulók számára. Ő az, akinek sikerült megvalósítani a Bicinia Hungarica ajánlásában található híres tanácsot:

„Ha minket akkor effélékre (még egyre másra) megtanítanak, be más életet teremthettünk volna ebben a kis országban! Így azokra marad, akik most kezdik tanulni, hogy nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. S aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondhatjuk majd csak igazán:

„Örvendjen az egész világ!”

Örvendjen a magyar zenei élet, mert Ő és a hozzá hasonló kevesek a „remény és ígélet, oázis zenei közéletünk sivatagában. Lesz-e termés a gyenge zöld vetésből? Tanítóink hitétől és buzgalmától függ. Övék az eddigi eredmény érdeme, hisszük, nem fognak lankadni a legrosszabb viszonyok közt sem.”

Isten éltesen sokáig Marianna!

Szabó Dénes

az MMA rendes tagja

Nyíregyháza, 2024. szeptember 17.